REGED No N45
M 3813

సంపుటము ౧౫ ● హైదరాబాదు దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౬ తారణ సం. ఫాల్గుణ బ ౫ (४-౬-౧౯౫४ ఫ.) గురువారము ● సంచిక ౭౩
102909

బ్రిటిషు వ్యాపారసంస్థలకు ప్రత్యేకస్వత్వాలు తొలగించాలె

ఇండియా చట్టములో మార్పు అవసరము

క్రొత్తఢిల్లీ మార్చి ౨

భారతదేశములో బ్రిటిషు వ్యాపారసంస్థలకు ప్రత్యేక నిరంకుశస్వత్వాలు ప్రసాదించుచున్న ౧౯౩౫ ఇండియా చట్టమునందలి ౧౧౧ నుండి ౧౨౧వరకున్న నిబంధనలను తొలగించవలయునన్న తీర్మానమును శ్రీమనూ సుబేదారుగారు నేటి శాసనసభలో ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుచూ యిట్లుపన్యసించిరి.

..బ్రిటిషువారు ఈనిబంధనలను భారతదేశమునందు రాజకీయమార్పులు జరుగనున్నకాలములో ప్రవేశపెట్టబడి ఇవి ఒప్పుకొంటేనే సరి. లేకుంటే మీకు రాజకీయాభివృద్ధియేలేదుపోంది అనిబెదరించి ఒప్పించినారు. ఇంతేగాక భారతదేశానికి చాలాఅప్పు యిచ్చియున్నాము. వాటన్నిటికీ పూచీగా యీ హక్కులు మాకుండాలెనని అన్నారు. కాని యిప్పుడు దంతెతిరిగింది. భారతదేశం అప్పులన్నీ తీర్చింది. పైగా బ్రిటన్ కోట్లకొద్దీ పౌనులు యిండియానుంచే అప్పుతీసుకొని యున్నది. ఈ పరిస్థితుల్లో యీ ప్రత్యేకహక్కులఅవసరమేమున్నది. ఇంతేగాక బ్రిటిషువ్యాపారులకు ఆదాయపన్ను కూడా ప్రత్యేక తగ్గింపే. ఇట్టి పక్షపాతమును భేదములను గాంధిగారును యితర భారతీయనాయకులేగాక సైమన్ కమిషన్‌వారును, రౌండుటేబిలు కాన్ఫరెన్సునందు సర్ ఎడ్వర్డు బెంథాల్‌గారునుగూడ విరసించిరి.

..ఇండియా బ్రిటన్లయందలి గొప్పవ్యాపారములకు యిట్టి అక్రమ పాణిగ్రహణము చేయించటానికేనా ప్రధాన పురోహితుడై ఇంగ్లండుకుపోతున్నది మన అభివృద్ధి శాఖాసభ్యుడు సర్ ఆర్దేషర్ దలాల్‌గారు!" అని సుబేదార్‌గారనిరి.

బ్రిటిషు కంపెనీ కాకపోయినప్పటికీపేరొకవిదేశీ కంపెనీకి అగ్గిపుల్లలు తయారుచేయుటకు ప్రత్యేకహక్కులు యిచ్చినందువల్ల అనేక భారతీయ అగ్గిపుల్లల వ్యాపార సంస్థలు గొప్పదెబ్బతిన్నవి. లివర్ బ్రదర్సు వారివల్ల ఇండియాయందలి సబ్బుపరిశ్రమకు చెప్పరాని నష్టము గల్గి ४౨ కార్ఖానాలు మూసి వేయబడినవి.

ఇండియా చట్టమును యిట్లాచిల్లరచిల్లరగామార్పులు చేయుటకు వీలులేదంటారేమో ఇదివరకప్పుడే దానిలో పదిమార్లు మార్పులు యిరికించబడినవి.

"అమెరికావుగూడా భారత శాస్త్రజ్ఞ సమితి వారితో, భారతదేశము పూర్తియైన ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము సముపార్జిస్తున్నది. ఇప్పుడు గనుక ఆదేశము తన ఆర్థికవ్యవస్థను అభివృద్ధి చేసుకొనుటకై తగిన చర్య లవలంబించకపోయినచో భారతప్రభుత్వముదే తప్పు" అని చెప్పి బాధ్యతనంతయు ప్రభుత్వసభ్యులపైననే ఉంచుచునిచెప్పి సుబేదారుగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

అభివృద్ధి ఏర్పాట్లసభ్యుడగు ఆర్దిషేర్ దలాల్‌గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు. భారతీయులు భావిరాజ్యాంగములందు బ్రిటిషువ్యాపారసంస్థలకు ప్రత్యేకహక్కులేవియు, యుండవని విపులముగా యీమధ్య చేసిన ప్రకటనయందు బ్రిటిషుప్రభుత్వము తెలిపినదనియు ఆవిషయములో ముందు రాబోయే భారతప్రభుత్వము వారితో సంప్రతించుకొంటారని అంతవరకు యిప్పుడున్న యిండియాచట్టముప్రకారముగామలుజరుగుచునే యుంటగలదనియు తెలిపెను. పిమ్మటదలాల్ గారు, చట్టమునందలి యీనియమములవల్ల ధనము అనుభవము, అధికారముగల్గిన బ్రిటిషు వ్యాపారసంస్థలు వృద్ధిపొందుననియు వాటితో భారతీయసంస్థలు పోటీ చేయజాలవనియు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో భారతసంస్థలకు ఇండియాప్రభుత్వము ఏవిధముగాను తోడ్పడజాలదనియు, భవిష్యత్తులో యిండియాకు ఎట్టిప్రభుత్వము రానున్నదో అదీ ఎన్నడువచ్చునో ఎవ్వరూ నిశ్చయించజాలరని అంతవరకూయిప్పటి వ్యాపార పరిస్థితుల నట్లేయుంచుటకంటె ఏదైనఒక ఏర్పాటుచేసి భారతదేశపు వ్యాపారమునకు దెబ్బతగులకుండ చేయవలసి యున్నదని ఒప్పుకొనిరి. భారతీయ ఆర్థిక వ్యవస్థా కార్యక్రమము అప్పుడే మొదలైనదని. యీవిషయములన్నీ బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతోను. అమెరికాతోను చర్చించి వాటిఫలితములుగూడ శాసనసభవారికిత్వరలో నివేదించబడగలవనిగూడా దలాల్‌గారు తెలిపిరి. అంతటితో యీచర్చ ముగిసెను.

(ఆంధ్రుల చాంద్ర) సంవత్సరాది నిర్ణయము

శంకరంపేట ౯ మార్చి

ఈ సంవత్సరమున అధికచైత్ర శుక్ల ప్రతిపదా గురువారమున సంవత్సరాది యగునా?

లేక నిజచైత్ర శుక్ల ప్రతిపదా శుక్రవారమున సంవత్సరాదియగునా?

నిక్లై అధికచైత్రశుక్ల ప్రతిపదా నిజచైత్రశుక్ల ప్రతిపదా వారాధిపతులైన గురు శుక్రులలో నిద్దరు రాజత్వము కలవారా లేక నిద్దరిలో నొకరికే రాజత్వమా అట్లైన అయిన గురు శుక్రులలో ఎవరు రాజగుదురని శంక యుదయించుచున్నది.

వా॥ మలమాసస్య అగ్రిమ వర్షాంతః పాతిత్వేన మలమాస మారభ్యైవవర్ష ప్రవృత్తైః। వా॥ రాజద్వయం రాష్ట్రనిపాత హేతుః. యను ప్రమాణమున నొకరే రాజత్వము వహింతురని తెలియుచున్నది. యట్లయినచో నుభయులలో నెవ్వరు రాజ్యాధిపతులు గుదురనిన శ్లో॥ అథవర్షిక ప్రతిపద చైత్రశుక్ల పక్షేచవేదాః। కిథమసియదివాఠౌ ద్వౌతపాభూపతిత్వం॥ ప్రకను ఇతిమునీంద్రైః కీర్తితో గర్గముఖ్యైర్గుణపతి సదిదిః భౌరాణ్యభాస్త్రస్యేవ॥ మరియున్మృతి భూషణమున శ్లో॥ యస్మిన్ వర్షైపుచైత్రోథిక ఇతిరభిలోవత్సరాదిస్తదార్యో విజ్ఞేయో వాసరోర్కోదయ సమయ గోచరపోర్కాది పర్ప్రకార్ద్రాదిశుద్ధ చైత్రప్రతిపద పినతద్వార పోర్కాదిపో వివోశ్రిక్షం సర్వం మునీంద్రైః కృతపక్రతి సువసస్యం యుతేశ్చైవమేవ॥ ఇత్యాదివిష్రిమాణ వచనములవలన అధికచైత్రశుక్ల ప్రతిపద నాడే సంవత్సరాది యనియు నీ ప్రథమమాసాది ప్రతిపద్దివారాధిపతియగు గురువే రాజనియు, తిర్పడుచున్న యనిసక (నిర్ణయ కౌముదిన) శ్లో॥ యస్మిన్నబ్దే యదా చైత్రిః అధిమాసోభవేత్తదా। అధిమాసం పరిత్యజ్య నిజచైత్రాది వాంఛనం॥ అబ్దనాథం ప్రకంపని గర్గ వ్యాసదేవలాః॥ యను ప్రమాణ వచనము వ్యర్థమగునుకదా। యనిన నిర్ణయ కౌముదియందే మయూఖవచనము. శ్లో॥ చైత్రాధిపస్యాత్ యమాసపూర్వో। నిజాద్యవారః ఖలువత్సరాదిః॥ మరియు గర్గవటలమున, శ్లో॥ మలిం చే చైత్రమాస్యం నత్పావాయవాభవేత్। తదావార్శ్వరో రాజా వత్సరాదౌప్రకీర్తితా॥ యను ప్రమాణ వచనమువలన పై వచనము శుయ మాసములో గూడినవచ్చిన సందర్భమున మాత్రము వర్తించుననియు, ప్రమాగతమైన సంవత్సరమునకు వర్తించదనియు తెలియదగినది. కావున అధిక చైత్రశుక్ల ప్రతిపదా గురువారముననే వత్సరాది ప్రయుక్త చైత్రాద్యపాఠం సంపకమును భక్షణం పంచాంగ ప్రవచనాదికమును చేయదగినది మరియు అధిక చైత్రశుక్ల ప్రతిపద వారాధిపతియగు గురుడు రాజగును.

ఇట్లు
వెంకట రాజేశ్వర జ్యోషి
పంచాంగ కర్త

కామరేడ్లపై ఆంక్ష

హైదరాబాదు రక్షణ నియమాంక్రింద శ్రీచింతల నరసింహారావు, గోపాలరావుగార్లు జనగామ వదలుటకు వీలులేదని ప్రభుత్వమువారు ఆంక్షపెట్టినారు. దీనికి కారణమేమనగా ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులు రావి నారాయణరెడ్డిగారు నల్లగొండ జిల్లాలో పర్యటనము చేయుచున్న సమయములో జనగామ తాలూకాలో బహిరంగసభల ఏర్పాటుచేసినారట.

వరంగల్లు గీతాపరిషత్ స్థాపన

౨౦-౨-४४ తేది శ్రీయుత వెంకట్రెడ్డి పర్వ్యవేక్షణలో సమావేశములో జరిగిన మీటింగులో ఈ క్రింది వారు ఎన్నుకొనబడిరి. అధ్యక్షులు శ్రీ వెంకట రామనరసయ్యగారు వకీలు. ఉపాధ్యక్షులు. బెజుగు కాంతయ్యగారు వకీలు. కార్యదర్శి, రెడ్డి హనుమయ్యగారు స. కార్యదర్శి:—ప్రసాదపురం రాముదావారి గారు కోశాధ్యక్షులు. వెనకట్టే చంద్రశేఖరంగారు.

సభ్యులు
నాగండి వెన్నుకరరింగ శాస్త్రిగారు
మునిపల్లె రామానుజాచారిగారు
మునిగొండ ఉమా మహేశ్వరరావుగారు
మునిగొండ శంకర శాస్త్రిగారు
విధేయుడు
కోమటి సూరి సత్యనారాయణ శాస్త్రి

చిన్నకథ

ఐశ్వర్యం వస్తే....?

(ధరణికోట శ్రీనివాసులు)

(౧)

అస్తమానం కాయకష్టం చేసి చెమటలు ఒడిసి ఆనాడు ఆర్జించుకున్న రెండణాలు మాత్రం కొంగులో మూటగట్టుకొని పట్టణం నుంచి వస్తున్నాడు. తనగుడిసెవైపు ఒక కష్టజీవి....సాయంసమయం.. దూరాన్నేవున్న తన గుడిసెనుండి పొగలేచి ఆకాశాన్ని అంటుకోవడంచూచి తన ఆకలిని చల్లార్చడానికే తల్లి అన్నం ఉడికేస్తుందనీ అనుకుంటూ నడకను వేగం చేశాడు.

కాళ్లకు చెప్పులుకాని, తలకు ఒక గుడ్డకాని లేదు....గుడిసెలో తన ముసలతల్లి తప్పయింకేమి లేదు....కొంగులో రెండణాలు మాత్రం వున్నాయి.. అయినా అతను సంతోషంగానే వున్నాడు.

మంగళవాయిద్యాలలో ఒకపెళ్లి ఊరేగింపు తన కెదురు గుండా వస్తూవుంది. ముందు తమకు వాటి య్యే పెళ్లి వస్త్రాలు బుద్ధరోతిరి గాంబు ఒకపెళ్లి గీతాన్ని పాడుతూ గర్వంగా నడవడం మొదలు పెట్టాడు.

"త్రోవ తప్పుకో" అన్నారు. ఊరేగింపు ముందున్న నౌకర్లు....

"రోడ్డు ఒక్కమీకే కాదు. నడవడానికి మాకు కూడా అధికారం వుంది." అన్నాడు, కష్టజీవి.....

అమాంతంగా కొళ్ళుపట్టి యీడ్చేశారు ఆతన్నిరోడ్డు ప్రక్కకి...ఊరేగింపు ముందుకు పోతూనేవుంది.... దాని మంగళవాయిద్యాల ధ్వని పట్టణపు దీపాలవెలుతురులోలీనమైపోయింది..శరీరమంతారక్తమయమైంది....దానితోపాటు ఆనాడు ఆర్జించిన అణాలు రెండూ ఎటో పడిపోయినాయి. అతని హృదయం బ్రద్దలయింది....నలుదిక్కులా చీకట్లు ఆవరించుకుంటున్నాయి. అశ్రువులతో నిండినకళ్లతో ఆకాశంవైపు చూస్తూ యిలాగ అన్నాడు.

"ప్రభూ? మావద్ద ధనంలేదు. వుండడానికి సౌధాలులేవు....సేవకులులేరు...మమ్ములనెందుకు సృష్టించావు ఈ ప్రపంచంలో? ధనవంతులుమమ్ముల త్రోవవెంట కూడా నడవనీయక ఈ విధంగా బాధించడానికేనా?....అయినా మేము ఈ ప్రపంచానికి యేమి అవసరం?"

కొన్నిసంవత్సరాలు గిర్రున తిరిగాయి కాలచక్రంలో.

అహోరాత్రాలుకష్టపడి, దేహసౌఖ్యాన్ని అమ్ముకొని, యెన్నోఅన్యాయాల అక్రమాలుచేసి 'కావలసినంత ధనం ఆర్జించాడు ఆకష్టజీవి,...... యిప్పుడతను కష్టజీవికాదు ......సుఖజీవి వుండడానికి గొప్ప సౌధాలు .... కావలసినంత ధనం యెందరో పరిచారకులు.

ఆనాడు యేనుగుపై యెక్కి షికారు వెళ్లి తిరిగి పట్టణానికివస్తున్నాడు ఏనుగు చప్పున ఆగింది ...... "కారణం" అన్నాడు ఆసుఖజీవి.

"ప్రభూ....కూలివాళ్ల వూరేగింపు వస్తూయున్నది" అన్నాడు నౌకర్లు.

"దంగాలంను కొట్టండి....రోడ్డుపై నడుస్తూ యీ విధంగా మమ్మల్ని శ్రమపెట్టడానికి వాళ్ళకేమి అధికారముంది."

దెబ్బలవర్షం ఆరంభమయింది. హాహాకారాలు చేస్తూ కూలీవాళ్ళు నలువైపులా పరుగెత్తారు. ప్రాణాలు రక్షించుకుందామని కూలివాళ్ళరోదన ధ్వనులు ఆ సుఖజీవిని యింకా చికాకు పరిచాయి.

"నన్ను ఏనుగునుండి వెంటనే దింపేసెయ్యండి" అన్నాడు. వెంటనే రోడ్డువరకూన విలువగల బట్టలను పరచి కూర్చోబెట్టారు. మహా వినయంగా చేతులు జోడించుకొని నిలబడ్డారు పరిచారకులు అతనిచుట్టూ....ధనమదంచే నిండిన కళ్ళతో ఆకాశమువైపు చూస్తూ యిలాగ అన్నాడు.

"ప్రభూ! ఈ కూలివాళ్ళ వద్ద ధనంలేదు. వుండడానికి గొప్ప సౌధాలులేవు....వీళ్లని యెందుకు పుట్టించావు. ఈ ప్రపంచంలో?.. ధనవంతులగు మమ్ముల్ని త్రోవవెంట నడువనియ్యక మా అమూల్యమైన వేళను పాడు చేయడానికేనా?... అయినా వీళ్ళు ఈప్రపంచానికి యేమి అవసరం?"

[సుదర్శన్ సోలా సింగారునుండి అనువాదం]

సదాశివపేటలో హోలీ ఉత్సవము

సదాశివపేటలో ప్లేగువ్యాధిప్రబలినందున గ్రామము విడువబడినది. కావున హోలీ ఉత్సవము ఉత్సాహ పూర్వకముగా జరుపలేదు. , ఈ సంవత్సరము హోలీ పండుగనాడు ఆడుకు బురదరంగు మొదలగునవి చల్లలేదు. రంగు తీవ్రముగపెరిగినందులనే ఇతరుల శుభ్రమైన దుస్తులపై రంగుచల్లలేదని తెలియుచున్నది.

మితి ౨౬-౨-४४ నాడు ప్రాతః ౮ గంటలకు శ్రీ నిందోలు వీరప్పగారితోటలో స్థానీయ ఆర్య సమాజము వైపునుండి బృహద్ యజ్ఞము కావింపబడెను. తరువాత శ్రీ శంకర్‌రావ్‌గారు హోలీ విషయము మాట్లాడిరి. ఈనాడే స్వర్గీయ మహాత్మా శ్రీ శివచంద్రగారి బలిదాన దివసమని మహాత్మ శ్రద్ధాంజలి అర్పితము చేయబడెను.

చంద్రసాగర ప్రాజెక్టు

(స్వ. వి.) తా॥౧౬-౨-४४వ..

పై ప్రాజెక్టు అచ్చం పేటతాలూకాలో చేరినది యిట్టిప్రాజెక్టు కట్టుటకు పని మొదలయి, కనీసము మూడుమాసములనుండుచున్నవి యిప్పుడిమాత్రం పదివేలమంది వరకు నాలుగు వందలమంది పనిచేయుచున్నారు కాని అట్టికూలీలకు సరియైనమార్గముతో ధాన్యములందుబాటులేదు సామానార్థం పర ప్రభుత్వపు దుకాణం వందాపురంలో యున్నది అట్టిదుకాణంలో నూకలు దొరుకునని చెప్పటమేకాని అట్టినూకలు చూచుటకు పూర్తిపరము అనుపడుచున్నవి యిందువలన అనేకకూలీలుసూకయుకొనుటమానివేసి దొంగమార్కెటు ద్వారా ధాన్యముకొనితెచ్చి పోషించుచున్నారు దొన్నలు దిద్దుటకొరకుటలేదు యిట్టి ప్రాజెక్టులో పనిచేసే అనేక కూలీలకు మలేరియా జ్వరాలు వచ్చుచున్నవి వైద్య సహాయంలేదు.

గో ల

రాచణ సంఘ

నేత

హైద్రాబాదు రాజ్యము ముసుంది విగ్గాలు

నేటికిని హైద్రాబాదులో [illegible] పనులు, తివాసీలు, జగత్ప్రసిద్ధ మైనవి. సన్నని సూక్ష్మ వస్త్రములలో హైద్రాబాదులో మాలవారు ప్రసిద్ధి. అట్టి సూక్ష్మత ఒకటిగద్వాల సంస్థానములోనిది కాకినాడ కాంగ్రెసులో ఉత్తమ బహుమతి పొంది యుండెను. నేటికిని గద్వాలలోనిరాజులు లోని నే త చీ ర లు నాం ది దేవు పర్వనీకి [illegible] అవుచుండును. వానిసంస్థాన ప్రభువుల యూరోపు బట్టల నేవసంపుచేసి [illegible] కాలంది చూపాయి అవ్వేయం చేయుచును. తమ సంస్థానము లోని అనంతాపురంలోని నూర్ల కొలది మగ్గాలు [illegible] కొన్ని సంస్థాన [illegible] బట్టను [illegible] [illegible] వేసిన [illegible] అనగా మగ్గం పన్నును [illegible] వసూలు చేస్తూవచ్చినారు. గాంధీగారి ఖాదీయుద్య మం యొక్క ప్రభావము హైద్రాబాదు రాజ్యములో [illegible] కోరట్లలోని ఖాదీపరిశ్రమను [illegible] వారు సాగించుచున్నారు. హైద్రాబాదు [illegible] లను ప్రసిద్ధి, [illegible] అగ్గలేదు.

[illegible] ప్రభుత్వము కోటీశ్వరులలో అగ్రగణ్యులని పేరొందిన వారైనను శ్రీవారు సాదాదుస్తులను ధరించుదురు. వారినిచూచియైనా వారిప్రజలు మితవ్యయమునకు అలవాటు పడుదురు. "నావార్త్ర పరిశ్రమలను నేను ప్రేమిస్తాను" "నేనుగోలకొండ నబ్బులవాడను" "పరిశ్రమలు వృద్ధికిరావలెను" అని శ్రీవారు పలుమారు సెలవిచ్చియుండిరి. ఆవాక్యాలను కూడావారి ప్రజలు సరిగా గమనించిన వారుకారు. ప్రభుభక్తి నిజము గాకలవారైనచో రతముల్కీ పరిశ్రమలనే శ్రీవారి జాగీర్దారులును, ప్రజలునూ ప్రేమిం పవలసి యుండెను. ముల్కీ పరిశ్రమల ప్రేమనిజముగా శ్రీవారి యందినట్లుగావారి జాగీర్దారుల యందినయెడల కొందరుఅన్యాయముగా ఎన్నడోయాపై [illegible] ముందు ఉద్దయిన మొహతర్ఫాలన్నిను సాలెవారి నుండియేల వసూలు చేస్తూవచ్చి నారు. జాగీర్దారులైన రాజాలు మహారాజాలు రాణీలు మహారాణీలు, నవాబులు, బేగంలు, దొరసానులు, బేగములు, [illegible] తమ దేవిడీలలో ఇతరార్ధానైనన్నును విదేశీబట్టలపై చేసవేయం [illegible] [illegible] ముల్కీ పరిశ్రమల [illegible] ఉపైలత్తమోత్తమమైన వస్త్రాలు [illegible] యుండు [illegible].

ఇదియుట్లుండగా నేతగాండ్లు మిల్లుల తోపోటీ చేయలేక [illegible] మగ్గాలను [illegible] [illegible] [illegible] ఇతర వృత్తుల నవలంబించిరి. ఇట్లలో [illegible] మగ్గాలను మమ్ములనువిడి [illegible] చిరి. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] నష్టములన్నన్నా [illegible] [illegible] అధికారులనివారి పెద్ద [illegible] [illegible] చేసి. [illegible] [illegible] [illegible] ప్రకటించియుంటిమి. [illegible]

దూరములో నుండు పల్లెలనుండియూ అందు కోలకొండలములో రజాప్ప ప్రయాణం కాలములో ముష్టియుద్ధములోగెలిచి బహుమతి లొకొందరి ప్రయాణీకులను చిత్తుచేసి సైలుదబ్బాలో టికెటులేకుండా ప్రయాణీకు లనెత్తులమీదుగా మూటలతోసహా లంఘ కాలువేసి యెల్లోపు దుకు జీవుడాలని కైలు లోకురుకొని ప్రయాణంచేసి హైద్రాబాదు నగరాన్ని చేరి మాకు వలసినసూలు ఇప్పించండయ్యా అంటే కంట్రోలువారు చీదరించు కొనడం మగ్గాలకు పనికిరాని నూలుచూపడం, అదితీసుకో కుంటే వెళ్ళి పోలనడం, ఆయిచ్చినదైన కొద్దిపాటికే యియ్యడం రతసూత్రం కొరకు నేము రాకపోవడం చేయడంమూకు [illegible] కాన ఎక్కువగా ప్రసాదించంతే అంటేగితే చీవాట్లుపెటి పంపివేయుట, ఇవన్నీ [illegible] గాండ్ల పాలిబడిన కష్టహేతువులో పెద్ద జీవంతిని సులభముగా తమఅధికారపరిధిలో కూర్చున్న నూలుకంట్రోలు అధికారులకి తెలుసుకా [illegible] [illegible] కనియుండును. నేతగాండ్ల ముహొవానుకంట్రోలు అధికారి నుండి స్వాయం లభించునట్లుగా ప్రభుత్వము వెంటనే విచారించి నీతిగాండ్లకు [illegible] సౌకర్యాలు కల్పించి [illegible] యవలెనని సూచించుచున్నాము. లేకున్న ప్రభుత్వమువారు చేసిన సౌకర్యాలన్నీ రాదాము [illegible] లాభించి జిల్లాలవారికి [illegible] పరిణమించును.

సారస్వతప్రబోధ సప్తాహం

ఖమ్మం మార్చి [illegible]

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు ఖమ్మం సమితివారి [illegible] సారస్వతప్రబోధ సప్తాహ మహోత్సవములు [illegible] సాయంత్రం గం. [illegible] శ్రీ [illegible] సమితి వార్షికోత్సవము నిర్వహింపబడ శ్రీయుత ఆసులు [illegible] ఆధ్వర్యమున జరుపబడెను.

ఆద్యశీలమాదు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున సమితి స్థాపనము, దాని ఉద్దేశ్యములను గురించి వక్కాణించుచు, సాహిత్యకార్య నిర్వహణము చేసి. దాని క్రమాభివృద్ధి విద్యాశీలత [illegible] సార్థకమునకు సమితి నిర్మాణ కార్యక్రమము నిర్వహించవలయుననియు. ఆంధ్రభాషాభిమానులెల్లరు పరిషత్తుద్వారా తమ కార్యతత్పరత చూపవలెననియు ప్రబోధించిరి. తమ తరువాత పలువురు ప్రముఖులు ఆంధ్రసారస్వతముపై మాట్లాడిరి.

ప్రబోధ సప్తాహ సందర్భమున ఏర్పాటుచేసిన పోటీలందు [illegible] గ్రంథములు బహుమానముగా యివ్వబడెను.

ఖమ్మంపౌరులు సారస్వత పరిషత్తును ప్రోత్సహించవలెననియు, యథోచిత ఆదరణను చూపవలెననియూ, అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమున తెల్పుచూ సమావేశమును ముగించిరి.

ఇట్లు
సమితి కార్యదర్శి

పం. నరేంద్రజీపై అభియోగము

హైదరాబాదు రక్షణవ్యవస్థకై [illegible] నవ న్యాయాధికారిగారు [illegible] మార్చినాడు [illegible] నరేంద్రజీపై [illegible] [illegible] ఇచ్చినను కారణముగా అభియోగముల [illegible] చేసిరి. అభియోగ విచారణము [illegible] [illegible] నది.

[illegible]

హైదరాబాదు నగరములో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] కొందరికి పాలుగుంచే ప్రయత్నం ప్రభుత్వంవారు చేయవలెను అని ఆతడు వ్రాసినాడు.

× ×

ఢిల్లీ కేంద్ర శాసనసభలో సభ్యులైరాయుండు సభ్యులను కే. యస్. గుప్తాగారు గుండె ఆగి తమ స్థానములోనే కూర్చున్నవారు కూర్చున్నట్లే ౪ మార్చి నాడు, చనిపోయిరి. వారుగంజాం విశాఖ పట్టణముల నుండి ఎన్నుకొనబడు ప్రతినిధులుగా యుండిరి. వారి గౌరవార్థము ఆనాటిసభను ఆపివేసిరి.

× ×

బర్మాను మొదటివారం నుంచి గుల్బర్గాలో రంగి [illegible] కొంత ప్రాబల్యం చేయుచున్నారని వార్తా తెలియ వస్తున్నది.

× ×

హైద్రాబాదు నగరములో ప్రసిద్ధ వైద్యులైన బి. ఆర్. నాయుడుగారు గుండె ఆగి అకస్మాత్తుగా ౪ మార్చినాడు చనిపోయిరి.

× ×

వాహిద్‌విజా-అలీనే అరబ్బును రెండేండ్లనాడు హైద్రాబాదు రాజ్యమునుండి దేశబహిష్కరణ (షేర్‌బదర్) చేసియుండిరి. వాడు దొంగతనంగా మళ్ళీ హైద్రాబాదునగరం ప్రవేశించినాడని పట్టుకొని [illegible] చేస్తున్నారు.

×

విజయలక్ష్మీ పండిట్‌గారు అమెరికాలో మంచి ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇటీవల కోట్లమంది [illegible] చేసి భారతదేశాన్ని [illegible] విధాలా అమెరికావారి దృష్టిలో హీనపరచడానికి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] హిందూ ముస్లిముల [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కాలేదని [illegible] [illegible] పలికారు. [illegible] [illegible] ప్రచారకుని [illegible] లక్ష్మిగారు [illegible] [illegible] ముస్లిముల [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కోరుచున్నారు స్వాతంత్ర్యం కావలెనని కోరిందని యు, ఇప్పుడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు మనవ్యానే [illegible] ఆమెనుకూడ [illegible].

బెంగాలు కరువులో ౪౫ లక్షల చావు

అబ్దుల్ [illegible] సంబంధించిన కాలరా అధికారియైన కే. పి. [illegible] విశ్వ విద్యాలయముతో [illegible]. అతడు కొన్ని బెంగాలు గ్రామాలలో గత సంవత్సరం కరువువల్ల వచ్చినవాని [illegible] గురించి పరిశోధించినారు. వారి అభిప్రాయములో [illegible] ౪౫ లక్షలమంది బెంగాలులో కరువువల్ల గతసంవత్సరం చని పోయినారు. కాని ప్రభుత్వమువారు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ప్రకటించిరి.

అలంపూరు వార్తలు

అలంపూర్, మార్చి [illegible]

అలంపూరు తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములలో [illegible] [illegible] ప్రజలలో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] శ్రీశైల యాత్రనుండి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] యున్నది.

[illegible] వేయుచూ వచ్చినారు. రూర్కున బహూను రంగముల మిత్రమండలివారు టోకియో నగరంపై దాడులు చేసినారు. బహూనువారు బర్మాలో ప్రభుత్వమంగా వెనుకకు పారిపోవుచున్నారు. బర్మాలోని వూలం లేక సరిహద్దున ఉండే గ్రామాలను మిత్రమండలివారు పట్టుకొన్నారు. చీనావారుకూడా బహూనువారిపై ఒత్తిడి కలిగిస్తున్నారు, వారు లాషియోపట్టణమును సమీపిస్తున్నారు.

నేటి వార్తా ప్రకారము జర్మనీవారి పట్టణంపై కేపిల్ జూలైట్ అనువారిని మిత్రమండలి విమానాలు బాంబులువేసెను. రష్యా సైన్యాలు [illegible] మైళ్ళ పొడవున బర్మాను సరిహద్దుపై లెక్కి ముందుకుసాగి బర్మనీని నాశనంచేసేవానికి [illegible] చేసినారట. ఆ సేనలను జూకోవ్ కోనేవ్ అనువారు సేనానాయకులై నడుపుచున్నారు.

అలంపూరు తాలూకా

శ్రీశైలమహిమ

ఈసంవత్సరం శ్రీశైలానికి వెళ్లిన యాత్రికుల సంఖ్య అపారం రైల్వేవారు తప్పుచేసి [illegible] యండి అన్న ప్రచారానికి బలాను. శ్రీశైలంలో [illegible] సంవత్సరానికి ౪ వ ద్వారం తెరుస్తారట. ఆ సమయమున ఈ మేడు ఆ [illegible] చూడడానికి ప్రజలు లక్షలాది [illegible] వెళ్ళిరి. ఆరిగి పద్దెనిమిది [illegible] వాడు వెంటవెళ్ళిరి. కర్నూలులో దాడాపుంచిచచ్చిరి ప్రక్కనపురు ఆలంపూరు తాలూకాలోని ఆయా ప్రాంతంలు వచ్చుటచేత ఆదరణ కొన్ని గ్రామాలలో [illegible] [illegible] సంస్థానములో కూడా [illegible] సంభవించెను. అదెప్పటియు దయచేసి హోలీనాడు జరిగే శ్రీరంగాపురంజాతరను తప్పకుండగా వెళ్లిరి. రైళ్ళలో కూడా కొంతమంది శ్రీశైల యాత్రికులు వచ్చిరి. ఆలంపూరులోని స్టేషనులో రైలుదబ్బాలో ఒకనికి కలరావంటి ప్రారంభమున్ను సన్నిలు వారు మహబూబునగరంవరకు రైలులోనే యుండే చచ్చెననియు వదంతులు బయలుదేరినవి. మేళ్ళలో అందరూ కలరావల్ల బనులుచచ్చినవి నిజమైనవి పలుపురంటున్నారు.

మహాత్ముని ఆరోగ్యము

ఫిబ్రవరినెల ఆఖరునాడు మహాత్ముడు వార్లో యస్. యన్. అగర్వాల్‌గారి యింటియందు బసచేసియుండిరి. మార్చి ౧ వ తేది సేవాగ్రామమునకు వెళ్ళిరి.

మహాత్ముని ఆరోగ్యమునుగురించి అగర్వాల్ గారిని ప్రశ్నించగా, వారిఆరోగ్యము తృప్తికరముగా యున్నదనీ యీమధ్యనేసిన [illegible] నుండి కోలుకొన్నారని, తమపనిని స్వతంత్రంగా చేసుకొంటున్నారని తెలిపి [illegible] [illegible] మహాత్మునితోనుండు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] కోరిరమ్మని. కాని అంతవరకు మహాత్మునికి [illegible] [illegible] వారి ఆరోగ్యము నకు భంగము కలిగిస్తుంది. మహాత్ముడు తనతో [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

....

మైసూరు కాంగ్రెసువారు మహాత్ముడ్ని ఎండాకాలములో మైసూరు రాష్ట్రమునందున్న నంది ఆరోగ్య స్థానమునకువచ్చియుండవలసినదని ఆహ్వానించినారు. నంది బెంగుళూరుకు ౪౦ మైళ్ళదూరములో యున్నది, సముద్రమట్టమునకు ౪ వేల అడుగుల ఎత్తున యున్నది. లోగడ [illegible] సంవత్సరములో మహాత్ముడు మైసూరు ప్రభుత్వ అతిథిగా అక్కడ యుండెను.

యుద్ధ వారపరిశీల

ఈ క్రిందివార్తలు రాసినారు. [illegible]

చేనేత పారిశ్రామికుల సగండు-వాటినివారణ

[illegible] మాసములనుండి మెదకు జిల్లాయందు పారిశ్రామికుల యిబ్బందులు ఏర్పడి నవి.

[illegible] కు సువ్యాదారమైనసూలు అవసర [illegible]. అవసరమైనంతదొరకుటలేదనియు [illegible] కంట్రోల్‌రేట్లకుదొరికినా లభించు [illegible]. కంట్రోల్ రేటుకన్న ఎంతోహెచ్చురేటున [illegible] [illegible] ఏర్పడినదనియు, ఎందరో శ్రామికుల వలన తెలుసుకొన గలిగితిని.

[illegible] శ్రామికులు తముచేసిన బట్టల విక్రయమునకై మార్కెట్టుకు వెళ్ళిన సందర్భములలో కాని స్థలములో మరి గ్రామోద్యోగులు పైనన్నుకావల యువని ఎన్నియో యిబ్బందులకుగురిచేయు చున్నారని తెలిసివచ్చెను. వెంటనే చేనేతపారిశ్రామికులు యీక్రింది సూచనలను అనుసరించిన కొంతవరకైనను తమకష్టముల నుండి విముక్తినొందెదరని విశ్వసించుచున్నాను.

౧ తమతమ ప్రదేశాలలో వెంటనే చేనేత పారిశ్రామికసంఘములను నెలకొల్పుకొని వాటిద్వారా తమకష్టముల నివారణకై కృషిచేయవలెను.

౨ తమకు కావలసినసూలు అందరికి సమానముగ అందుబాటుగ పంపిణీజరుగుటకై రేషనింగు పద్ధతిని కోపన్నుల కావలయునని ప్రభుత్వమును కోరవలెను.

౩ సూలు అందుబాటు సౌకర్యమునకై కనీసము ౫౦౦ మగ్గాలుగల ప్రతిప్రదేశమునకు ఒక సూలు డిపోను తెరిపించుటకు ప్రయత్నించవలె.

౪ సాధ్యమైనచో నేత పారిశ్రామిక సహకార పరపతి సంఘాలను [కోఆపరేటివ్‌సొసైటీలను] స్థాపించుకొనిసూలు డిపోలను ఈ సొసైటీలద్వారా నడిపించు ధార్మికతను వహించవలెను, రాము నేసిన బట్టల విక్రయ సందర్భములో పైనన్నుల అవసరము లేదు. అయినను జాగ్రత్తకై సదాలతనామాలను పొందవలెను.

సూచన:-తమ మొరలను ప్రభుత్వమువారిలో తెలుపుకొనుసందర్భములో ముఖ్యముగ శ్రీ లెస్లి మైల్ కమీషనరు (హైద్రాబాదుస్టేటు) గారికి తెలుపుకోవలెను.

అవసరమైన సహాయమును నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర మహాసభా సంస్థలద్వారా పొందవచ్చును.

ఆంధ్రమహాసభ మెదకు జిల్లాకమిటీ సంగారెడ్డి	ఇట్లు వెంకటరామేశ్వర జ్యోషి కార్యదర్శి

సర్కారీ పరవాస్తదారుల సభలు

దరఖాస్తు పెట్టుకొని మమ్మ సర్కారీజిల్లా సభలో సభ్యునిగా తీసుకొనబడయ్యాలని ప్రాదేయపడి చేరినవుంది యొస్తే జరిగే సాంవత్సరిక సర్కారీ సభలు ఈయేడుకూడ ఈక్రింది తేదీలలో జరుగును.

రాయచూరు	౨౦, ౨౧ అర్ధిదెహస్తు
ఔరంగాబాదు	౩౦, ౩౧
పర్బనీ	౨౮, ౨౯ ఖుర్దాదు
నాందేడ్	౨౮, ౨౯ తీర్
బీడ్	౨౮, ౨౯ అమర్దాదు,
గుల్బర్గా	౩౦, ౩౧ అర్ధిదెహస్తు
ఉస్మానాబాదు	౨౪, ౨౫ ఖుర్దాదు
బీదర్	౧౧, ౧౨ తీర్

× ×

మహబూబ్‌నగర ఆంధ్ర జనసంఘం

(స్వ. వి)

మహబూబ్‌నగర్ [illegible]

నేటి సాయంత్రం గం॥ [illegible] శ్రీ చిక్కేపల్లి రామచంద్రరావుగారి అధ్యక్షమున ఆంధ్రమహాసభ ప్రతినిధుల సమావేశమైరి. సభను వసూలు రద్దు చేసియుండిరి. ఈ క్రిందివారు స్థాయిసంఘ సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

శ్రీ యం. వి. సుబ్బారావు వకీలుగారు
శ్రీ. పి. హనుమంతరావు వకీలుగారు.
" వ్రజహరి నరసరాజుగారు.
" చిక్కేపల్లి రామచంద్రరావుగారు
" పెగూడు చిన్నప్పగారు.

జిల్లా కమిటీ సభ్యులు

శ్రీ యం. వి. సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షులు.
శ్రీ వ్రజహరినరసరాజుగారు ఉపాధ్యక్షులు
" పి. హనుమంతరావు గారు ప్రధాన కార్యదర్శి.
శ్రీ పెగూడు చిన్నప్పగారు సంయుక్త కార్యదర్శి
" లక్ష్మణసింగుగారు కోశాధికారి.

యింకా పదిమంది సభ్యులు.

పశ్చిమరంగంలో ఎర్రసేనలు

[illegible] యుద్ధరంగమునకు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పశ్చిమరంగమునకు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

హిందూదేశములోని లక్క పరిశ్రమ

రచన:- కొండేపూడి సుబ్బారావు బి. ఏ. బి. ఇ. డి.

హిందూదేశము లక్కపరిశ్రమకు అగ్రస్థానం వహిస్తోంది. ప్రపంచములో అన్నిదేశాలకన్నా లక్క ఉత్పత్తికి హిందూదేశం ముఖ్యస్థానాన్ని ఆక్రమిస్తోంది. లక్కను ఇతర దేశాలు ఎంతో వస్తువును శాస్త్రీయంగా ... అయినప్పటికీ ... లేదు. ... లక్క పరిశ్రమ ... దానికి ... అర్థమగును.

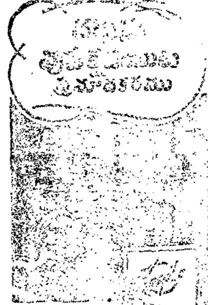
అయితే ప్రపంచానికంతటికీ కావలసిన లక్కను మన హిందూదేశం ఉత్పత్తి చేస్తున్నను లక్క పరిశ్రమలో మన దేశం అగ్రస్థానాన్ని పొంది ఉన్నప్పుడు ఈ పరిశ్రమనుగూర్చి మనం తెలుసుకోవటం కొంతం మంచిది. లక్క ఒక్కవిధమైన పురుగులనుండి ఉత్పత్తి కాబడుతోంది. ఆపురుగులు తాము విసర్జించిన మైనమును తమ శరీరముపైకప్పుగ ... ఇది హిందూదేశంలో ... ముఖ్యంగా బీహారులోని ఛోటా నాగపురంలోను (Chot Nagpur) ఎక్కువగా ఉత్పత్తి కాబడుతున్నది.

ఈ లక్క పరిశ్రమను తమతమ దేశాలలో అభివృద్ధి చేయ... అనేక దేశీయులు ... వారి శ్రమలు నిష్ఫలములయ్యాయి. ...

inquiring committee) ...

కామదహనానికి ఆటంకము

నాటా సన్యాసము

వాసుదేవ ఆయుర్వేద ఫార్మసి

లిమిటెడు

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయము

క్షయ, ఉబ్బసం, దగ్గు, దమ్ము

సుమతి

తెలుగులో

తారాగణము:

Argus Talkies ... nagar (Narayanaguda)

Khan and Sons

గోలకొండ పత్రిక

Golkonda Patrika

Vol 19 No 83 — Publish.d on every Monday and Thursday, Hyderabad-Dn — 18 - 3 - 45

వ్యవసాయ విజ్ఞానం:—

బొగ్గుపులుసు గాలిఅంటే?

ఒక రైతు;—రసాయనశాస్త్రజ్ఞుడుగారు! మొక్కలకు కావలసిన సారాలు కొన్ని భూమినుంచి, కొన్ని గాలిలోనుంచి తీసుకుంటా యన్నారు, గాలిలో నుంచి ఏమి తీసుకుంటాయి?

వ్య.డి:—మొక్కల ఆహారపదార్థాలన్నీ ముఖ్యంగా భూమిలోనుంచి నీళ్లతో కలిసి వేళ్లద్వారా రావలసిందే. ఒకటి మాత్రం గాలిలో ఉంచి, ఇదే బొగ్గుపులుసు గాలి.

ఇంకో రైతు:—బొగ్గుపులుసు గాలి అంటే?

వ్య.డి:—చెపుతా మన చుట్టు ఉన్నగాలిలో ముఖ్యమైనవి 3 వంతుల నత్రజని, ఒకవంతు ప్రాణవాయువు కలిసి ఉన్నాయి. కలిసి అంటే-ఇసుక పంచదార కలిసినట్టు అనుకోండి- రెండూ కలసి ఉన్నప్పటికి వీటి అణువులు వేరువేరుగా ఉంటాయి. దీన్ని భౌతికకలియక అంటారు.

మరో రైతు:—మరో రకం కలియక ఉందా?

వ్య.డి:—కలుస్తాయి. ఒకదాని అణువులు పరమాణువులు ఇంకోదానితో సంపర్కం, అంటే ఐక్యత పొందే యంటే రసాయనికం.గా కలిసి ఉండటం అంటారు ఎలాగంటే-ఇంత గంధకం గాలిలో కాల్చి చూసుకోండి. అప్పుడు గంధకం పరమాణువులు ఒక్కొక్కటి రెండు ప్రాణవాయువు అణువులతో కలిసి (గంధకి ద్విజని ఆనే) ఒక ఘాటైన గాలి యేర్పడుతుంది. మనిబొగ్గు కాల్చిచూసుకోండి. అప్పుడు బొగ్గు, ప్రాణవాయువు ఇలాగే కలిసి బొగ్గుపులుసు గాలి అనేగాలి యేర్పడుతుంది. గాలిలో ఉండే బొగ్గుపులుసుగాలి యిదే ప్రతి నిమిషం మనుష్యులు, జంతువులు గాలి పీల్చుకుని, మళ్లీ బయటికి విడిచేసే గాలిలో ఈ బొగ్గుపులుసు గాలి విస్తారంగా ఉంటుంది. ఇది ఎలాగొచ్చిందంటారా? లోపలికి పీల్చిన గాలిలోని ప్రాణవాయువు, ఊపిరి తిత్తులలోనుంచి, రక్తంలో ప్రవేశించి శరీరంలో ప్రతి అణువుకి వెళుతుంది. తిన్న ఆహారంలో సారం కూడా ఆ రకంగా వస్తుంది. ఈ సారాలు ప్రాణవాయువుతో కలిసినప్పుడు శరీరానికి కావలసిన వేడి, శక్తి వస్తాయి. పనికిరాని పదార్థాలు కొంత బొగ్గుపులుసుగాలిగా మారిచెడు రక్తంద్వారా ఊపిరితిత్తులకు వచ్చి, అక్కడనుంచి మనం విడిచిపెట్టే గాలిలోంచి బయటికి పోతాయి. ఇలాగ ప్రతీ జీవరాశి. గాలిలోనున్న ప్రాణవాయువును లీసుకోటం, బొగ్గుపులుసు గాలి విడిచిపెట్టడం జరుగుతూ ఉంది ఈ పనొక్కటే జరిగి ఊరికుంటే గాలి అంతా బొగ్గుపులుసు గాలితో నిండిపోయి అంతా చచ్చి ఊరుకుంటాం.

ఇంకో రైతు —విషగాలాండి, ఇది?

వ్య.డి.—విడిచిపెట్టేసిన గాలి విషగాలే అని చెప్పాలి. ఇది మనకు పనికిరాదు. ఎక్కువమందిని గనుక ఒక గదిలో పెట్టి, తలుపులన్నీ బిగాయించేమంటే చచ్చి ఊరుకుంటారు. ఈ బొగ్గుపులుసు గాలి ఎక్కువైతే, ప్రకృతిలో కూడా ఈ పనే జరుగును—సృష్టికర్త తగిన యేర్పాట్లు చేయకపోతే.

రైతు.—ఏమిటండీ, ఆ యేర్పాట్లు?

వ్య.డి.—ఈ బొగ్గుపులుసు గాలిలో నున్న బొగ్గు, మొక్కలకు కావాలి; లీసుకుంటాయి.

రైతు.—ఎలా తీసుకుంటాయి. మొక్కలకి ముక్కులున్నాయా?

వ్య డి.—వాటి ఆకులనిండా కోటానకోట్లు సూక్ష్మమైన నోళ్లలాంటి రంధ్రాలున్నాయి. వీటిలోంచి ఈ బొగ్గుపులుసు గాలి తీసుకుని, దీంట్లో ఉన్న బొగ్గు విడదీసుకుని, ప్రాణవాయువును, బయటికి విడిచేస్తాయి. ఇది మళ్లీ జంతువులకు పనికొస్తుంది జంతువులు విడిచే బొగ్గుపులుసు గాలి, మొక్కలకు, అవి విడిచే ప్రాణవాయువు జంతువులకు ఆధారం.అందుకే పల్లెటూళ్లల్లో మంచిగాలిదొరుకుతుంది, పట్టణాలు అంత ఆరోగ్యంకాదు. ఇందుకే దట్టు మొక్కలు పెంచడం ఇలా చెడుగాలి తీసికొని ప్రాణవాయువును యిస్తాయనే.

రైతు:—ఈ బొగ్గుపులుసు గాలి ఏమి చేసుకుంటాయి మొక్కలు?

వ్య.డి:—దీంట్లో బొగ్గును తీసుకుంటాయని చెప్పానా. ఇవిగాక భూమిలోనుంచి వేళ్లద్వారా నీరు, మిగత ఆహార సారాలు వస్తాయి. ఆకు, వీటి నన్నిటిని కలుపుతుంది—ఈ పనికి కావలసిన శక్తి సూర్యరశ్మిలోనుంచి తీసుకుని. కలిపి పెట్టి మొదలు చక్కెర పదార్థాలు తయారు చేస్తుంది. (చక్కెరఅంటే ఏమిటనుకున్నారు—బొగ్గు ప్రాణవాయువు, ఉదజని కలిసి ఏర్పడ్డదే) బొగ్గు గాలిలోనుంచి తీసుకుంటా. మిగతా రెండుగాలులూ నీటిలోఉన్నవే. తర్వాత చక్కెర పదార్థం పిండిగా మారుతుంది.

మళ్లీ ఆయా మొక్కల శాకుల్నిబట్టి ఇది నెయ్యివగాను, తక్కువగాను, చమురుగాను, మాంసకృత్తులకింద మారి అన్ని భాగాలను వెళ్లి మొక్కలు ఎదగడానికి. మళ్లీ అవి గింజలు, దుంపలువగైరాల్లో దాచి ఉంచడానికి పనికొస్తాయి—ఈ ఆహార పదార్థాలు. వీటిని మనము, జంతువులు తిని బతుకుతున్నాం. సోడాబుడ్డిలోకి యెక్కించేది, బొగ్గుపులుసు గాలే; ఇది నీళ్లల్లో కొంచం కరిగి పుల్లదనం యిస్తుంది.

రైతు:—మా తమాషగా ఉన్నాయండి సృష్టిలో రహస్యాలన్నీని. మొక్కలు బతకటం, జంతువులు మనుష్యులు బతకడం—అవి పనిచేయడం—ఈ రహస్యాలన్నీ తెలుసుకున్నందుకు చెప్పాలి!

వ్య.డి:—మరి, శాస్త్ర పరిశోధనలందు ఏమిటను కున్నారు! ఈ రహస్యాలన్నీ తెలుసుకోడానికే.

రైతు:—మీరు ఇవి పుస్తకాల్లో చదువుతారా?

వ్య.డి:—పుస్తకాల్లో చదివినంత మాత్రాన అన్నీ తెలియవు. ప్రత్యక్షంగా ప్రయోగాలు చేసి కళ్లారా చూడవలసిందే. ప్రాణవాయువు, ఉదజని అనే గాల్లు రెండూ కలిసి నీరుచేయడం, నీటినుంచి ఈ రెండూ విడగొట్టడం ఇవన్నీ ప్రత్యక్షంగా చేస్తాం. మొక్కలు ప్రాణవాయువును విడిచిపెట్టడం, జంతువులు బొగ్గుపులుసు గాలి విడవడం, ఇలాగ ప్రతిదీ ప్రయోగించేసి చూస్తాం.

రైతు:—అబ్బా!

(పాడిపంటలనుండి)

జాబులు

హన్మకొండ డి. [illegible]

మహాశయా!

హిందువుల పండుగులు తెనాలి రామలింగని జుట్టువలె ఆదుసైన స్థలమున ఇరికించబడుచున్నవి ప్రస్తుతము శాలివాహన శకారంభము ది. ౧౧ వ అర్దిబెహిష్తున అన్ని జంత్రీలయందు ప్రకటించియు ఉగాది పెలవు ది. ౧౧వ అర్దిబెహిష్తు నాదివ్యక మరచి పై రామలింగము జుట్టు చంకలో పెట్టుకొనినట్లు ది. ౯ వ ఖుర్దాదనాడు వత్సర మారంభమైన మాసమునను ఇచ్చి యున్నారు, అధికచైత్రము శూన్యరూపమే కాని పార్థివ సంవత్సరము మాత్రము తప్పక ఆరంభమగుచున్నది, అధిక చైత్రశుద్ధ ౧ గురువారమైనది. ఉగాదిపండుగ ఏదినమైన ఆ వారాధిపతియే ఆ సంవత్సరమునకు రాజుకాగలడు. ఈ సూత్రమును బట్టి పార్థివ సంవత్సరమునకు రాజు గురుడు. కావున తప్పక ఉగాదిపండుగది. ౧౧ అర్దిబెహిష్తు గురువారం అగును. అట్లుగాక సెలవిచ్చినదినమే పండుగగుచో ఆసంవత్సరంరాజు శుక్రుడు కావలయును, ఇంతియేగాక అధికచైత్రము పార్థివ సంవత్సరములో నిషిద్ధము [illegible] కాదు. అధికచైత్ర శు॥ ౧ నుండి పార్థివ సంవత్సరమని నిత్యకర్మ సంకల్పములోనగు వానియందుపయోగించుచుగాని శూన్యమాసమని పార్థివ సంవత్సరము ఆపి తారణనామ సంవత్సరమని వాడరు. చైత్ర శు॥ ౧ మికి ఒకవేళ మూఢమున్నయెడల మూఢము వెళ్లినపిదప పండుగ చేసికొను సిద్ధాంత ముండుమ, కావున ఉగాది పండుగ సెలవు ది. ౧౧ అర్దిబెహిష్తు గురువారమే యుండవలయును. దీనినిగురించి తాము తమ పత్రికయందు వెంటనే విమర్శింపగలరని నమ్ముచున్నాడను.

ఓరుగల్లు బారసోసియేషన్నుండి ఒక తీర్మానము హైదరాబాదు బారసోసియేషన్కు పంపియుంటిమి కాని పరియవసానము తేలినట్లగుపడదు. కావున తామీపని నెరవేర్చ దిక్కున్నట్లు ప్రకటింపుడు.

వరదరావు వకీలు. ఓరుగల్లు

భారతీయనాయకుల విడుదల?

జూన్నెల లోగా

లండన్, ఫిబ్రవరి [illegible]

[illegible] ప్రకటించి [illegible] ఎన్నికలు జరుగగలవు. అంతవరకెల్లా యూరపుయుద్ధము అంతమౌనుందని లండన్లో అందరూ అనుకుంటున్నారు ఈసందర్భాన్ని భారతీయ దృష్టితో చూస్తే భారతీయనాయకులను చర్చిలుగారు జూన్నెలలోగా విముక్తిచేసి ఇండియావిషయములో బ్రిటిషు పాలసీమెడల అసంతృప్తిగల బ్రిటిషు ఓటర్లను తమసహృదయతను జూపి తమపార్టీని బలపరచుకోవలయునని ప్రయత్నిస్తునట్లు వదంతులున్నవని ఒకలేబర్ పార్టీ సభ్యుడభిప్రాయ పడుచున్నారు. అంతేగాక త్వరలోనే జరుగనున్న లేబర్పార్టీ సమావేశమువరకు ఇండియావిషయములో ఏమాత్రము మార్పుజేయకుండా ఊరకుండజాలవని ఇండియాప్రతిష్టంభనను అంతరించటానికి ఏదైన అభివృద్ధికరమైన మార్గము దొరికినచో రాబోవు ఎన్నికలలో తమవర్గమునకు విజయము చేకూరు అవకాశమున్నదని లేబర్పార్టీ లీడర్లు అభిప్రాయ పడుచున్నట్లు గూడ అగపడుచున్నారు.

తిండికెత్తిప్పలు

శ్రీ [illegible]

[illegible]

[illegible]

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at Golkonda Press, Editor, S. Prathapa Reddy, B.A.B.L.